

Về chùa Cổ Am lễ Phật, cầu an trong những ngày đầu năm mới

13:49 22/02/2026

Giữa không gian thanh bình của vùng quê xã Minh Châu (xã Diễn Minh, huyện Diên Châu cũ), tỉnh Nghệ An, chùa Cổ Am nổi lên như một điểm tựa tâm linh lâu đời, nơi lưu giữ những giá trị lịch sử - văn hóa đặc sắc và nuôi dưỡng đời sống tinh thần của bao thế hệ người dân xứ Nghệ.

Nhìn từ trên cao, chùa Cổ Am nằm giữa thiên nhiên xanh mát, trong lành.

Dấu tích hơn sáu thế kỷ

Theo sử liệu và truyền khẩu dân gian, chùa Cổ Am được khởi dựng từ thời Hậu Lê, vào khoảng thế kỷ XV. Trải qua hơn 600 năm tồn tại, ngôi chùa đã chứng kiến biết bao biến thiên của lịch sử, có lúc hưng thịnh, có giai đoạn hoang phế.

Trong tiến trình lịch sử, chùa từng được chuyển vị trí, đổi tên thành Hương Phúc Tự trước khi trở lại địa điểm cũ với danh xưng Cổ Am tự như ngày nay. Khu vực quanh chùa còn gắn với những dấu ấn bi tráng của cuộc chiến Lê – Mạc, làm tăng thêm chiều sâu lịch sử cho vùng đất này. Tháng 12/1994, chùa được công nhận là Di tích lịch sử quốc gia, một sự ghi nhận xứng đáng cho giá trị văn hóa và tâm linh bền bỉ qua nhiều thế kỷ.

Chùa Cổ Am được khởi công xây dựng từ thế kỷ XV thời nhà Hậu Lê, có lịch sử hơn 600 năm, được công nhận là Di tích lịch sử Quốc gia từ năm 1994. (Ảnh: Lê Quyết)

Sau thời gian dài xuống cấp, từ năm 2010, chùa Cổ Am được phục dựng và chính thức trùng tu quy mô lớn vào năm 2013. Trên diện tích quy hoạch khoảng 14ha, nhiều hạng mục được xây dựng đồng bộ như: Đại hùng bảo điện, nhà Tăng, bảo tháp, vườn La Hán, động Như Ý, động Quán Âm ba mặt... tạo nên một quần thể kiến trúc hài hòa giữa truyền thống và cảnh quan tự nhiên.

Chùa tọa lạc trên thế đất cao, phía trước là cánh đồng lúa bát ngát, phía sau tựa dãy núi thấp, tạo nên thế phong thủy vững chãi. Mái ngói cong vút, tường gạch mộc, hành lang lát gạch đỏ truyền thống gợi nên vẻ cổ kính, trang nghiêm. Gian chính điện thờ Tam Thế Phật, Bồ tát Quán Thế Âm cùng nhiều pho tượng được bài trí cân xứng, tạo không gian linh thiêng và thanh tịnh.

Chùa Cổ Am, từ di tích lịch sử đến điểm hẹn du xuân tâm linh của người Nghệ An. (Ảnh: Lê Quyết)

Bảo tháp năm tầng uy nghiêm, vườn La Hán với tượng Phật Thích Ca được tạc phù điêu trực tiếp trên vách đá cùng 18 vị La Hán bằng đá xanh khiến cảnh chùa thêm phần tĩnh lặng, huyền nhiệm. Tiếng đại hồng chung ngân vang mỗi sớm chiều như lan tỏa năng lượng an hòa khắp không gian, xua tan những bộn bề thường nhật.

Nơi vun bồi giá trị chân - thiện - mỹ

Nếu những ngày thường, chùa Cổ Am đã là điểm đến quen thuộc của Phật tử và du khách thập phương, thì dịp đầu xuân năm mới, nơi đây càng trở nên nhộn nhịp. Từ đêm giao thừa đến sáng mùng Một, từng dòng người nối nhau vào chùa trong không khí trang nghiêm, thành kính.

Du khách thập phương đến chùa Cổ Am những ngày đầu năm. (Ảnh: Lê Quyết)

Trong tiếng chuông trống Bát nhã ngân vang, khói hương quyện tỏa, ai nấy đều chắp tay nguyện cầu quốc thái dân an, gia đình hạnh phúc, bản thân tinh tấn trên con đường thiện lành. Nhiều gia đình đưa cả con nhỏ đi lễ Phật đầu năm, xem đó là cách gìn giữ truyền thống và giáo dục con cháu về đạo lý “uống nước nhớ nguồn”.

Sau khi lễ Phật, người dân thong thả ngắm cảnh, chiêm ngưỡng từng hạng mục kiến trúc và lưu lại những khoảnh khắc đầu xuân. Khuôn viên chùa rộng rãi với nhiều tiểu cảnh được bài trí hài hòa trở thành không gian lý tưởng để du khách check-in, lưu giữ kỷ niệm ngày đầu năm.

Người dân, du khách đến chùa Cổ Am thành tâm cầu khẩn xin cho gia đình một năm mới vạn sự bình an, may mắn và hạnh phúc. (Ảnh: Lê Quyết)

Không chỉ người lớn tuổi, ngày càng nhiều bạn trẻ lựa chọn khởi đầu năm mới bằng việc lên chùa. Những tà áo dài truyền thống, những nụ cười rạng rỡ giữa sân chùa tạo nên bức tranh xuân vừa trang nghiêm vừa tươi mới. Có người đi hàng chục cây số, thậm chí xa hơn, chỉ để được thắp một nén hương nơi cửa Phật, gửi gắm ước nguyện bình an cho người thân.

Bên cạnh các nghi thức cầu an, tụng kinh, nhiều hoạt động mang đậm bản sắc văn hóa cũng được tổ chức trong khuôn viên chùa. Các gian hàng thư pháp thu hút đông đảo người dân xin chữ “Tâm”, “Phúc”, “An”, “Nhẫn”... như một lời nhắc nhở sống chánh niệm và thiện lương trong năm mới. Những bữa cơm chay giản dị được chuẩn bị chu đáo không chỉ giúp người hành hương ấm lòng mà còn lan tỏa tinh thần từ bi, sẻ chia.

Xung quanh khuôn viên chùa Cổ Am có rất nhiều điểm chụp hình lý tưởng để phục vụ người dân, du khách, lưu giữ kỷ niệm những ngày đầu xuân mới. (Ảnh: Lê Quyết)

Điều đáng ghi nhận là dù lượng người đổ về rất đông, công tác tổ chức vẫn được thực hiện nền nếp, khoa học. Các khu vực dâng hương, lễ Phật, nhận lộc được phân luồng hợp lý, giữ được sự trang nghiêm, thanh tịnh vốn có của chốn thiền môn.

Ông Lê Đình Vỹ, du khách về chùa Cổ Am dịp đầu xuân chia sẻ: “Đầu năm về chùa Cổ Am, tôi không chỉ cầu mong sức khỏe, may mắn cho gia đình, mà còn tìm cho mình một khoảng lặng sau những bộn bề. Khung cảnh thanh tịnh, mái chùa cổ kính và nụ cười hiền hòa của quý thầy khiến tôi cảm nhận rất rõ sự an yên trong tâm hồn. Giữa dòng người đông đúc mà ai cũng giữ được sự trang nghiêm, tôi thấy nét đẹp văn hóa tâm linh được gìn giữ trọn vẹn. Rời chùa, tôi mang theo một niềm tin tích cực và nguồn năng lượng mới cho cả năm”.

Không chỉ là một di tích lịch sử, chùa Cổ Am còn là trung tâm sinh hoạt tôn giáo, văn hóa của cộng đồng. Các khóa tu một ngày an lạc, lớp học giáo lý cho thanh thiếu niên, hoạt động thiện nguyện hỗ trợ người khó khăn... được duy trì thường xuyên, góp phần bồi dưỡng đạo đức xã hội và lan tỏa tinh thần phụng sự.

Du khách về chùa Cổ Am lễ Phật, cầu an trong những ngày đầu năm mới. (Ảnh: Lê Quyết)

Thông qua các buổi pháp thoại, tụng kinh, Phật tử hiểu sâu hơn về giáo lý nhân quả, vô thường, từ đó biết sống bao dung và trách nhiệm hơn với bản thân, gia đình và cộng đồng. Mỗi nén hương thắp lên không chỉ là lời cầu nguyện, mà còn là cam kết sống thiện lành trong năm mới.

Giữa nhịp sống hiện đại nhiều áp lực, việc tìm về chùa Cổ Am đầu xuân vì thế không đơn thuần là một tập tục, mà còn là hành trình trở về với chính mình. Khi bước qua cổng tam quan, nghe tiếng chuông ngân vọng, cảm nhận hương trầm thoảng nhẹ, nhiều người như được gột rửa ưu phiền, tâm hồn trở nên an nhiên hơn.

Trải qua hơn sáu thế kỷ, chùa Cổ Am vẫn lặng lẽ hiện diện giữa miền quê xứ Nghệ, vừa cổ kính vừa gần gũi. Mỗi mùa xuân, dòng người lại tìm về, tiếp nối mạch chảy tâm linh không đứt đoạn của cha ông. Ở đó, những ước nguyện bình an được gửi gắm, những hạt giống thiện lành được gieo trồng, để rồi lan tỏa thành năng lượng tích cực trong đời sống cộng đồng.

Lê Quyết